

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 5Obdo/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112207103
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Nemčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6112207103.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD.
a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: JUDr. Ivan Dlhopolec, so sídlom Nám. SNP 27, Zvolen, správca konkurznej podstaty úpadcu Zámocká spoločnosť, akciová spoločnosť „v konkurze“, so sídlom Vajanského 16, Lučenec, IČO: 35 687 533, zast. advokátskou kanceláriou BOĽOŠ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Horná 23, Banská Bystrica, IČO: 36 866 261, proti žalovaným: 1/ BETERRA, s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 35 742 976, zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 3/ Ing. U.rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. a manželka Ing. U., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, žalovanému 4/ Ing. B., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. a manželka B. L., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., obaja zast. advocatius, s.r.o. so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 5/ K. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. a manželka Y. M., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 6/ Ing. A. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y.zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 7/ Z. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. a manželka B. D., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 8/ W. P., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, žalovanému 9/ Mgr. B. A., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 10/ Ing. O. Z., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. a manželka C. Z., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 11/ Ing. L. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 12/ Ing. C.J., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 13/ Mgr. C. K., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y.zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 14/ Mgr. A. A., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 15/ RNDr. Ing. A. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, I. a manželka Ing. A. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 16/ Mgr. K. Z., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 17/ JUDr. A. I., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. a manželka C. I., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 18/ S. T., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava,

IČO: 36 868 752, 22/ I. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752,
23/ K. M., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K.zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752,
26/ PhDr. W. G., CSc., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A.zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 27/ G. D.,
rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., 30/ Ing. Z. Z.,
rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. a manželka O. Z., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., obaja zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752,
31/ PhDr. A. X., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 32/ K. X.,
rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. a manželka W. X.,
rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zast. advocatius s.r.o.,
so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 33/ Toruq s.r.o., so sídlom
Horná Mičiná 211, Horná Mičiná, IČO: 35 817 666, zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 34/ J.J., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom
D. a manželka RNDr. C.J., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. zast. Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o.,
so sídlom Piaristická č. 46, Trenčín, IČO: 36 837 857, 35/ Mgr. A.U., rod. Y.,
nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. zast. advocatius s.r.o., so sídlom
Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, 36/ Ing. S. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava,
IČO: 36 868 752 a 37/ Ing. T. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom
Y.), štátny občan Rakúskej republiky, zast. advocatius s.r.o., so sídlom Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752,
o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica
pod sp. zn. 26Cbi/4/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu
v Banskej Bystrici zo dňa 27. mája 2021 č. k. 41CoKR/12/2020 - 849, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**

II. Žalovaní, okrem žalovanej 27/, **m a j ú n á r o k** proti žalobcovi na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 26Cbi/4/2012-611 zo dňa 31. januára 2019 v prvom výroku žalobu zamietol, druhým výrokom zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a tretím výrokom žalovaným priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neúčinnosti Dohody o zmene dispozičného usporiadania a prevod rozostavaných bytov, nebytových priestorov a garáží v polyfunkčnom objekte „Funkčný celok U.“ na Y. ulici v I. zo dňa 10.10.2006 (ďalej tiež „Dohoda“), uzavretej medzi úpadcom a žalovanými, voči konkurzným veriteľom a vydania bytov a nebytových priestorov do oddelenej podstaty pôvodne zabezpečeného veriteľa ISTROBANKA, a.s. (aktuálne Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140; ďalej tiež „ČSOB, a.s.“), alternatívne v prípade, že dôjde k zrušeniu rozhodnutia stavebného úradu (rozhodnutie č. SU - 2004, 05, 06, 07/29209, 75464 - H/167-Bu) a následne správa katastra pre hlavné mesto Bratislava vykoná na LV. č. XXXX príslušné zmeny, sa žalobca domáhal vydania nehnuteľností do oddelenej podstaty pôvodne zabezpečeného veriteľa ISTROBANKA, a.s. Žalobca uviedol, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2K/18/2007 - 174 zo dňa 08.11.2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.01.2008

č. k. 25CoKR /15/2007 - 222 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz.

Dňa 17.12.2007 stavebný úrad dodatočne povolil užívanie spornej nehnuteľnosti na bytové účely (rozhodnutie č. SU - 2004, 05, 06, 07/29209, 75464 - H/167-Bu).

3. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že dňa 10.10.2006 bola medzi úpadcom a žalovanými uzatvorená Dohoda, predmetom ktorej bolo nadobudnutie spoluvlastníckych podielov k spoločným častiam a zariadeniam bytového domu a úprava práv k pozemku zastavanému stavbou bytového domu, pričom v zmysle čl. II. a III. bod 4 Dohody, vlastníctvo vznikne na základe právoplatného rozhodnutia príslušnej správy katastra o povolení vlastníckych práv. Na základe Dohody ako právneho titulu, správa katastra dňa 20.10.2006 povolila v prospech úpadcu a žalovaných vklad vlastníckeho práva k rozostavaným bytom a nebytovým priestorom, čím nastali účinky Dohody ako právneho úkonu, ktorému žalobca odporuje. V tejto súvislosti žalobca argumentoval, že Dohoda je bezodplatným úkonom, nakoľko z nej nevyplýva žiadne primerané protiplnenie zo strany žalovaných. Zároveň poukázal na skutočnosť, že súdna exekútorka JUDr. Alena Szalayová vydala dňa 10.07.2006 upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľností na rozostavanú stavbu na parc. č. XXX/XX a pozemky parc. č. XXX/XX., č. XXX/XX, z čoho vyplýva, že exekúcia začala pred uzatvorením Dohody a keďže táto skutočnosť bola poznamenaná na LV č. XXXX, žalovaní museli vedieť o obmedzení dispozičného práva úpadcu k predmetnej nehnuteľnosti, a teda im musel byť známy úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov. Žalobca poukázal na § 58, § 60 a § 63 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) a zhrnul, že prevodom vlastníckeho práva z úpadcu na žalovaných bez primeraného protiplnenia došlo k ukráteniu pohľadávok veriteľov, pričom tieto pohľadávky existovali v čase uzatvorenia Dohody.

4. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že dňa 10.07.2006 vydala súdna exekútorka JUDr. Alena Szalayová upovedomenie o začatí exekúcie predajom nehnuteľností na rozostavanú stavbu nachádzajúcu sa na parc. č. XXX/XX a pozemkov parc. č. XXX/XX., č. XXX/XX, evidovaných na LV č. XXXX, že dňa 10.10.2006 došlo medzi úpadcom a žalovanými k uzavretiu Dohody, ako aj, že v rozhodnutí č. k. 8C/14/2007 - 2422 (z 15.06.2015; pozn. najvyššieho súdu) Okresný súd Bratislava I konštatoval, že samotná Dohoda nebola titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, ako je to zapísané v príslušnom katastri nehnuteľností.

5. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že Dohoda síce je zapísaná v katastri nehnuteľností ako právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k bytom a nebytovým priestorom, avšak s prihliadnutím na obsah Dohody dospel k záveru, že jej predmetom nebol prevod vlastníckeho práva úpadcu k bytom a nebytovým priestorom na žalovaných, ale len zosúladenie vzniknutého (už existujúceho) stavu, keď v priebehu výstavby predmetnej nehnuteľnosti došlo k zmene dispozičného riešenia niektorých bytov a nebytových priestorov.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že Dohodou úpadca síce previedol na žalovaných vlastnícke právo k pozemkom, na ktorých bola stavba rozostavaná (čl. IV bod 1. Dohody), ale prevod pozemkov na žalovaných nebol s poukazom na čl. IV bod 2. Dohody bezodplatný, keďže kúpna cena jednotlivých podielov na pozemku a kúpna cena pozemkov je súčasťou ceny jednotlivých bytov a nebytových priestorov, ktorú účastníci zmlúv uhradili/uhradia

v zmysle platobných podmienok dohodnutých v konkrétnych zmluvách.

V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že Dohoda by teoreticky mohla byť v tejto časti absolútne neplatným právnym úkonom pre porušenie zákazu nakladať s majetkom úpadcu obsiahnutom v upovedomení o začatí exekúcie, avšak § 19 a § 23 zákona č. 182/1993 Zb.

o vlastníctve bytov a nebytových priestorov prevod (prechod) vlastníctva pozemkov

na žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov predpokladal a vyžadoval, tento prevod bol preto v súlade so zákonom, v dôsledku čoho nemôže byť tento právny úkon úkonom neplatným pre rozpor so zákonom na základe § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OZ“).

7. Ďalej súd prvej inštancie zdôraznil, že prevod vlastníckeho práva k bytom bol uskutočnený samostatnými právnymi úkonmi, pričom konkretizoval, že Dohoda na str. 9 až 13 a v čl. IV bod 2. poukazuje na samostatné právne úkony u každého jedného účastníka, na základe ktorých jednotliví účastníci nadobudli či už právo stavebníka bytu alebo nebytového priestoru, alebo mali v budúcnosti nadobudnúť vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom (zmluvy o uzavretí budúcich zmlúv). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetom Dohody nebol prevod vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom z úpadcu na žalovaných, nakoľko bol uskutočnený inými, samostatnými právnymi úkonmi.

Preto uzavretím Dohody úpadca neporušil zákaz obsiahnutý v upovedomení o začatí exekúcie predajom nehnuteľností. Týmto úkonom teda nemohlo dôjsť k ukráteniu konkurzných veriteľov - a to ani v časti prevodu pozemkov, nakoľko ani tento prevod svojou povahou nebol bezodplatný.

8. Súd prvej inštancie taktiež uzavrel, že v tomto konaní neriešil otázku vlastníctva žalovaných, t.j. čo je právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k bytom a nebytovým priestorom. Predmetom tohto konania bolo posúdenie, či Dohoda je platným právnym úkonom vo vzťahu k upovedomeniu o začatí exekúcie a ak áno, či jej uzavretím došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávok konkurzných veriteľov, pričom v zmysle vyššie uvedených zistení, súd prvej inštancie vyhodnotil, že Dohoda nie je úkonom neplatným a následne ani ukracujúcim. Záverom súd prvej inštancie zdôraznil, že zo zisteného skutkového stavu, konania samotného žalobcu a z jeho vyjadrení v konkurznom konaní, bolo jednoznačne preukázané, že žalovaní nenadobudli byty a nebytové priestory bezodplatne, a to s poukazom na vyjadrenie žalobcu zo dňa 09.11.2016 prednesenom v konaní sp. zn. 2K/18/2007, ako aj s poukazom na žaloby žalobcu voči žalovaným o zaplatenie, vedené pod sp. zn. 12Cbi/5/2009, 12C/95/2009, 13Cbi/5/2009, 16C/74/2009, 17C/97/2009, 8Cbi/5/2009, 16Cbi/5/2009, 61Cbi/5/2009, 20Cbi/5/2009, 10Cbi/6/2009, 7Cbi/5/2009, 14Cbi/5/2009, v ktorých žalobca uplatňuje voči žalovaným právo na zaplatenie/doplatenie kúpnych cien za byty/nebytové priestory, pričom v žalobách poukazuje práve na Čl. III bod 2 Dohody, odkazujúci na samostatné zmluvy uzavreté medzi úpadcom a žalovanými.

9. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41CoKR/12/2020 - 849 zo dňa 27.05.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

V napadnutom rozhodnutí sa zaoberal odvolacími dôvodmi žalobcu, ktorý namietal, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces, keďže rozhodnutie riadne neodôvodnil (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), ako aj, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

10. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne vychádzal z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/11/2009 a z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/21/2011, nakoľko v týchto konaniach sa riešili totožné skutočnosti, ako v predmetnom konaní, pričom odvolací súd sa stotožnil so záverom, ku ktorému dospel súd prvej inštancie, podľa ktorého Dohodou nedošlo k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom z úpadcu na žalovaných. Podľa odvolacieho súdu bolo nesporne preukázané, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o výstavbe domu a zriadení vecného bremena, práve ktorá je právnym titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva k bytu. Taktiež bolo (vo vzťahu k jednotlivým účastníkom, stavebníkom) preukázané uzatvorenie zmluvy o dielo, z ktorej vyplýva prejav vôle nadobudnúť byt a nebytový priestor v uvedenom bytovom dome a byť vlastníkom bytu od začiatku výstavby.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a uviedol, že Dohoda neobsahovala podstatné náležitosti Zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, ale len zosúladzovala vzniknutý stav v priebehu výstavby od uzavretia Zmluvy o výstavbe zo dňa 24.02.2001 (čl. I. bod 1, 2 Dohody), nakoľko v priebehu výstavby objektu došlo k zmene dispozičného riešenia niektorých bytov a nebytových priestorov s tým, že Dohoda len zhrnula existujúci skutočný stav rozostavaných bytov a nebytových priestorov a ich jednotlivých vlastníkov a tento stav deklarovala tak, ako je uvedené v čl. II. bod 1 Dohody.

12. Odvolací súd teda v súlade so závermi súdu prvej inštancie konštatoval, že prevod vlastníctva k bytom a nebytovým priestorom bol riešený samostatnými právnymi úkonmi, okrem iného aj Zmluvou o výstavbe zo dňa 24.02.2001, preto uzavretím Dohody úpadca neporušil zákaz obsiahnutý v upovedomení o začatí exekúcie predajom nehnuteľností, čím ani nemohlo dôjsť k ukráteniu konkurzných veriteľov.

13. K otázke vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu bez primeraného protiplnenia odvolací súd uviedol podmienky, za splnenia ktorých je možné úspešne odporovať takémuto právnemu úkonu, pričom sa vyžaduje a) existencia právneho úkonu dlžníka bez primeraného protiplnenia, b) príčinná súvislosť medzi právnym úkonom dlžníka a vzniknutým úpadkom alebo vykonanie právneho úkonu už počas existujúceho úpadku, c) ukrátenie uspokojenia pohľadávok veriteľa.

V tejto súvislosti odvolací súd v plnom rozsahu odkázal na dôvody uvedené súdom prvej inštancie v ods. 39. odôvodnenia rozsudku, s ktorými sa stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP).

14. K námietke žalobcu, že Okresný súd Banská Bystrica v rozsudku č. k. 26Cbi/3/2009-464

zo dňa 11.06.2009 konštatoval, že čo sa týka nadobudnutia vlastníckeho práva, do úvahy prichádza len predmetná Dohoda, odvolací súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/11/2009, ktorým bol uvedený rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica v dotknutej časti zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd v Banskej Bystrici v uvedenom zrušujúcom uznesení zaujal právny názor, že Dohoda zo dňa 10.10.2006 nebola rozhodujúca v smere nadobudnutia vlastníckeho práva a žalobcovia na základe tejto Dohody nenadobudli vlastnícke právo, nakoľko predmetom tejto Dohody bolo zosúladenie, resp. zmena dispozičného usporiadania bytov v polyfunkčnom objekte. Zároveň krajský súd v tomto uznesení konštatoval, že je to zmluva o výstavbe a zriadení vecného bremena, ktorá je právnym titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva.

15. Odvolací súd napokon k námietke o porušení práva strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia prijal záver, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným ako aj ústavným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia a v tejto súvislosti poukázal na relevantné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“).

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu v druhom a treťom výroku, ktorými bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnuté o nároku žalovaných na náhradu trov konania v plnom rozsahu, podal včas žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

17. V rámci odôvodnenia dovolania, k dôvodom jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľ formuloval právnu otázku, podľa jeho názoru kľúčovú pre rozhodnutie odvolacieho súdu, keď výslovne uviedol, že „v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená právna otázka odporovateľnosti takého právneho úkonu úpadcu, ktorého vykonaním v čase úpadku boli dosiahnuté vecno-právne účinky iných, s takýmto právnym úkonom úzko súvisiacich už skôr vykonaných právnych úkonov úpadcu, predmetom ktorých bol prevod práv úpadcu a ktoré s ohľadom na svoj obsah neboli samostatne spôsobilé privodiť ich účastníkmi pôvodne vymienené účinky v čase, keď bol vykonaný právny úkon, ktorého odporovateľnosť závisí od zodpovedania tejto právnej otázky.“

18. Dovolateľ v súvislosti s takto vymedzenou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej malo podľa neho závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu, uviedol, že predmetom daného konania je posúdenie naplnenia predpokladov odporovateľnosti Dohody, ako právneho úkonu úpadcu vykonaného bez primeraného protiplnenia. Ďalej uviedol, že odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) zastáva právny názor, podľa ktorého na základe Dohody nedošlo k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom z úpadcu na žalovaných, a teda ide o právny úkon, ktorý sa netýka majetku úpadcu, v dôsledku čoho sa nie je možné úspešne domáhať vyslovenia neúčinnosti tohto právneho úkonu voči veriteľom úpadcu. S uvedeným právnym posúdením veci odvolacím súdom dovolateľ nesúhlasí, keďže podľa jeho názoru je potrebné posudzovať naplnenie predpokladov odporovateľnosti Dohody pri zohľadnení skutkového a právneho stavu, za ktorého bola Dohoda uzavretá a skutočného účelu Dohody, pre ktorý došlo k jej uzavretiu, s prihliadnutím na právne následky ňou vyvolané.

19. K vyššie uvedenému názoru dovolateľ argumentoval, že počas výstavby bytového domu došlo k zmene dispozičného riešenia jeho vnútorných priestorov, čo spôsobilo rozpor skutočnej výmery podlahovej plochy jednotlivých bytov a nebytových priestorov a zodpovedajúcej veľkosti spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach bytového domu, s výmerou uvedenou v zmluve o výstavbe bytového domu a v jednotlivých zmluvách o prevode práv a povinností (predmetom ktorých bolo postúpenie práv a povinností zo zmluvy o výstavbe v prospech žalovaných). V zákone č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej tiež „katastrálny zákon“), bolo s účinnosťou od 15.04.2004 zmenené pôvodné znenie ust. § 46 ods. 5 tak, že došlo k rozšíreniu okruhu dokumentov potrebných na vykonanie zápisu bytu alebo nebytového priestoru do katastra, ktorý vznikol na základe zmluvy o výstavbe, aj o zmluvu o výstavbe. V spojení s § 42 ods. 1 katastrálneho zákona, sa teda s účinnosťou od 15.04.2004 vyžaduje, aby zmluva o výstavbe a údaje v nej obsiahnuté, korešpondovali so skutočným stavom. Účelom uzavretia predmetnej Dohody bolo podľa názoru dovolateľa dodatočne konvalidovať vyššie uvedené rozporné údaje obsiahnuté v daných zmluvách, nakoľko v opačnom prípade by zápis práv k bytom a nebytovým priestorom do katastra nehnuteľností nebolo možné dosiahnuť. Uzavretím Dohody tak bol vytvorený právny stav umožňujúci dosiahnuť zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností, na základe čoho dovolateľ usudzuje, že sa jedná o právny úkon týkajúci sa majetku úpadcu.

20. Následkom uzatvorenia Dohody je podľa názoru dovolateľa zhoršenie možnosti uspokojenia pohľadávok veriteľov úpadcu, ktorí si svoje pohľadávky prihlásili do konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu. Uvedené tvrdenie dovolateľ odôvodnil tým, že v prípade neuzavretia

Dohody, by zrejme nebol vykonaný zápis bytov a nebytových priestorov do katastra nehnuteľností a v katastri nehnuteľností by zostala zapísaná len rozostavaná stavba bytového domu vo vlastníctve úpadcu. Následne by tento majetok úpadcu bol zapísaný do súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa ČSOB, a.s., avšak v dôsledku uzavretia Dohody bol tento majetok zapísaný ako majetok tretích osôb zabezpečujúci záväzky úpadcu v zmysle § 67 ods. 1 písm. c) ZKR v spojení s § 79 ZKR. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal (bez bližšej konkretizácie) na prebiehajúce súdne konania o určení neplatnosti záložnej zmluvy, pričom v prípade, ak by bola právoplatným rozhodnutím príslušného súdu určená neplatnosť záložnej zmluvy, ktorou bolo zriadené záložné právo zaťažujúce byty a nebytové priestory v prospech záložného veriteľa ČSOB, a.s., tak by byty a nebytové priestory prestali podliehať konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu, následkom čoho by nebolo možné tieto nehnuteľnosti speňažovať a z výťažku uspokojovať pohľadávky veriteľov úpadcu.

21. Záverom dovolateľ zhrnul svoje argumenty a skonštatoval, že „potvrdzujúci rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení, keďže konajúci súd celkom zrejme nebral pri interpretácii ust. § 57 ods. 1 ZKR na zreteľ zmysel a účel ust. § 57 a nasl. ZKR, preto ani pri aplikácii ust. § 57 ods. 1 ZKR nezohľadnil nežiadúci cieľ Dohody a účel, ktorý ňou bol sledovaný a dosiahnutý a obsah Dohody z hľadiska odporovateľnosti hodnotil v užšom význame bez zohľadnenia Dohode predchádzajúcich právnych úkonov (Zmluva o výstavbe a Zmluvy o prevode práv a povinností)“.

Ďalej opakovane zdôraznil, že Dohoda je právnym úkonom týkajúcim sa majetku úpadcu a jej uzavretím došlo k ukráteniu uspokojenia veriteľov úpadcu.

22. Za nesprávne považoval dovolateľ aj právne posúdenie týkajúce sa bezodplatnosti Dohody, nakoľko podľa jeho názoru ide o bezodplatný právny úkon z dôvodu, že jednotlivé zmluvy o prevode práv a povinností vo vzťahu k odplate odkazujú na zmluvy o dielo uzatvorené medzi úpadcom a žalovanými, predmetom ktorých bol záväzok úpadcu zhotoviť a odovzdať dielo, ktorým boli byty a nebytové priestory a tomu zodpovedajúci záväzok žalovaných zaplatiť úpadcovi cenu za vykonanie diela. Vo vzťahu k tomu dovolateľ namietal, že síce inicioval niekoľko konaní o zaplatenie dlžných súm, avšak v predmetných konaniach neuplatňuje práva úpadcu plynúce zo zmlúv o prevode práv a povinností alebo Dohody, ale práva na zaplatenie cien za vykonanie diela v zmysle zmlúv o dielo, ktoré sú odlišným zmluvným typom majúcim rozdielne právne účinky.

23. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

24. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné z dôvodu, že v jeho obsahu absentuje dovolateľom formulovaná taká právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej a ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená. Podľa názoru žalovaných napadnutý rozsudok nezávisel od vyriešenia právnej otázky, ktorú sformuloval dovolateľ a táto otázka ani nebola predmetom posudzovania odvolacím súdom. Obsahom vyjadrenia žalovaných k dovolaniu sú ďalej ich argumenty proti úvahám dovolateľa o bezodplatnom charaktere Dohody a proti tvrdeniam dovolateľa súvisiacim s určením titulu nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k predmetným nehnuteľnostiam. Žalovaní zdôraznili, že dovolateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že uzavretím Dohody došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávok veriteľov úpadcu. Primárne to, že dovolateľ nevymedzil dovolacie dôvody spôsobom stanoveným v § 432 CSP, je dôvodom pre odmietnutie podaného dovolania. Alternatívne žalovaní žiadali, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietol ako nedôvodné.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) a s dodržaním postupu o verejnom vyhlásení rozsudku (§ 438 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v časti prípustné [§ 421 písm. b) CSP] avšak nie je dôvodné, a preto ho zamietol (§ 448 CSP).
K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

26. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav;

dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

27. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v takom prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

28. Dovolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP je striktno limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421

ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv

na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

29. Podľa dovolateľa nebola doposiaľ v ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená otázka „odporovateľnosti takého právneho úkonu úpadcu, ktorého vykonaním v čase úpadku boli dosiahnuté vecno-právne účinky iných, s takýmto právnym úkonom úzko súvisiacich už skôr vykonaných právnych úkonov úpadcu, predmetom ktorých bol prevod práv úpadcu a ktoré s ohľadom na svoj obsah neboli samostatne spôsobilé privodiť ich účastníkmi pôvodne vymienené účinky v čase, keď bol vykonaný právny úkon, ktorého odporovateľnosť závisí od zodpovedania tejto právnej otázky“, a teda, „či môže byť hypotéza právnej normy obsiahnutej v ust. § 57 ods. 1 zákona

č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ..., podľa ktorej (hypotézy) ak správca alebo veriteľ prihlásenej pohľadávky podľa tohto zákona odporuje právnym úkonom týkajúcim sa majetku dlžníka naplnená tiež v prípade, že sa právo odporovať právnemu úkonu dlžníka uplatní proti právnemu úkonu, ktorým dlžník síce s majetkom dlžníka nedisponoval priamo, avšak tento úkon sa majetku dlžníka týkal tým spôsobom, že v dôsledku právnych účinkov právneho úkonu sa majetok dlžníka napriek tomu zmenšil.“

30. Najvyšší súd, v súvislosti s dovolateľom nastolenou právnou otázkou, ktorá má zakladať prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, najskôr uvádza, že na otázku

tak ako ju výslovne formuloval dovolateľ- t.j. na otázku „odporovateľnosti takého právneho úkonu úpadcu, ktorého vykonaním v čase úpadku boli dosiahnuté vecno-právne účinky iných, s takýmto právnym úkonom úzko súvisiacich už skôr vykonaných právnych úkonov úpadcu, predmetom ktorých bol prevod práv úpadcu a ktoré s ohľadom na svoj obsah neboli samostatne spôsobilé privodiť

ich účastníkmi pôvodne vymienené účinky v čase, keď bol vykonaný právny úkon, ktorého odporovateľnosť závisí od zodpovedania tejto právnej otázky“, odpovedať dovolacím súdom

nie je možné. Právna argumentácia žalobcu v odvolaní sa totiž líši od tej, ktorú uplatnil v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. V odvolaní k uplatnenému dôvodu podľa § 365 ods. 1

písm. h) CSP totiž žalobca namietal ako nesprávny záver súdu prvej inštancie,

že Dohoda nie je právnym titulom, práve na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom, ako aj, že Dohoda nie je bezodplatným právnym úkonom. Na základe týchto, podľa žalobcu nesprávnych právnych záverov, potom súd prvej inštancie mal dospieť k nesprávnemu záveru, že uzavretím Dohody nemohlo dôjsť k ukráteniu žiadneho z veriteľov úpadcu, a teda k naplneniu zákonných podmienok pre odporovateľnosť

Dohode ako právnemu úkonu bez primeraného protiplnenia podľa § 58 ZKR v znení účinnom

ku dňu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. S touto odvolacou argumentáciou sa odvolací zaoberal v odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 44 a nasl.), pričom dovolateľ nenamietol,

že by v tomto ohľade bolo odôvodnenie napadnutého rozsudku nedostatočné, či nepreskúmateľné (dôvody podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ nevzniesol). Žalobca ako odvolateľ teda výslovne neargumentoval tým, že Dohoda by mala byť (na účely odporovateľnosti) posudzovaná ako posledný z radu vzájomne súvisiacich právnych úkonov úpadcu a žalovaných, týkajúcich sa majetku úpadcu, výsledkom ktorých bol zápis žalovaných ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov do katastra

nehnutelností, s poukazom na to, že bez vykonania tohto právneho úkonu by žalovaní neboli zapísaní ako vlastníci a byty a nebytové priestory by podliehali konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu. Takúto argumentáciu žalobca uviedol až v podanom dovolaní.

31. Je potrebné uviesť, že argumentácia žalobcu, že vo vzťahu k posúdeniu Dohody ako právneho úkonu bez primeraného protiplnenia (§ 58 ZKR) je nevyhnutné prihliadať na skutkový a právny stav predchádzajúci jej uzavretiu, ako aj na právne úkony v tomto stave vykonané, ktorých účastníkom bol úpadca, bola obsiahnutá v odvolaní žalobcu, ako aj jeho tvrdenie, že zmluvy o prevode práv a povinností nespĺňali normatívne predpoklady, aby na ich základe mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k rozostavaným bytom a nebytovým priestorom, v dôsledku čoho

(ako aj v dôsledku zmeny stavby bytového domu pred jej dokončením) úpadca pristúpil k uzavretiu Dohody, (až) na základe ktorej došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k jednotlivým bytom a nebytovým priestorom v prospech žalovaných a tretích osôb. Avšak záver (odvolací dôvod), ktorý žalobca ako odvolateľ vyvodil z uvedenej argumentácie bol ten, že zmluvy o prevode práv a povinností neboli a ani nemohli byť právnymi titulmi, na základe ktorých žalovaní nadobudli vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom. Respektíve, že práve Dohoda je tým právnym úkonom, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom v prospech žalovaných. Avšak v dovolaní žalobca z obdobnej argumentácie vyvodil záver,

že Dohoda je právnym úkonom úzko súvisiacim so zmluvami o prevode práv a povinností (umožňujúcim dosiahnutie nimi sledovaného cieľa), a preto úkonom týkajúcim sa majetku úpadcu. Pokiaľ teda dovolateľ použil takúto argumentáciu až v dovolacom konaní, táto nemohla

byť odvolacím súdom posúdená (z hľadiska jej relevantnosti a dôvodnosti) a odvolací súd k nej nemohol zaujať závery, odôvodnenie ktorých by sa mohlo následne stať predmetom (meritórneho) dovolacieho prieskumu. V tomto ohľade dovolací súd poukazuje na zhodné posúdenie a závery v obdobnom prípade vyslovené najvyšším súdom v skoršom rozhodnutí z 11. júla 2023, sp. zn. 1Obdo/31/2022, ktorým bolo odmietnuté ako neprípustné dovolanie totožného žalobcu (v konaní proti žalovaným 1/ I. D. a spol.) podané proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. mája 2020, č. k. 41CoKR/29/2019-1582.

32. Navyiac za nespôsobilú pre dovolací prieskum dovolací súd považuje otázku vymedzenú dovolateľom - „odporovateľnosti takého právneho úkonu úpadcu, ktorého vykonaním v čase úpadku boli dosiahnuté vecno-právne účinky iných, s takýmto právnym úkonom úzko súvisiacich už skôr vykonaných právnych úkonov úpadcu, predmetom ktorých bol prevod práv úpadcu a ktoré s ohľadom na svoj obsah neboli samostatne spôsobilé priviesť ich účastníkmi pôvodne vymienené účinky v čase, keď bol vykonaný právny úkon, ktorého odporovateľnosť závisí od zodpovedania tejto právnej otázky“, a to aj z dôvodu jej hypotetickej formulácie.

33. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, súc viazaný recentnou judikatúrou ústavného súdu, prihliadal dovolací súd v danom konaní na celý obsah podaného dovolania (ako aj odvolania) žalobcu, a to v zmysle intencií Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), podľa ktorých nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnu otázku a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa 432 CSP sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS/336/2019, I. ÚS/51/2020).

34. Dovolateľ, abstrahujúc z obsahu dovolania (a to aj pri zohľadnení obsahu jeho odvolania), sa v tu preskúmanom prípade v podstate dovolacieho súdu pýta, či v podmienkach/okolnostiach takej veci, akú predstavuje vec tu posudzovaná, je možné považovať Dohodu úpadcu uzavretú dňa 10.10.2006 (s 57 účastníkmi, vrátane žalovaných), za odporovateľný právny úkon podľa § 57 a § 58 ZKR. Dovolateľ sa teda domáha vyriešenia otázky správneho právneho posúdenia naplnenia predpokladov odporovateľnosti Dohody ako ukracujúceho právneho úkonu týkajúceho sa majetku úpadcu, vykonaného bez primeraného protiplnenia. Tomu korešponduje aj predmet konania, keď žalobca uplatnil žalobou nárok na určenie neúčinnosti právneho úkonu, za ktorý označil (výhradne a samostatne) Dohodu z 10.10.2006 (viď časť V. odôvodnenia a časť A/ petitu žaloby). Z dovolania je teda zrejmé právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť (v zmysle požiadaviek v § 432 CSP).

35. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného, vo vzťahu k obsahu predmetného dovolania (pokiaľ sa týka Dohody z 10.10.2006) a s prihliadnutím na okolnosti danej veci, dospel k záveru o prípustnosti v tejto časti dovolania podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže v podstate spĺňa v týchto zákonných ustanoveniach stanovené podmienky prípustných dovolacích dôvodov. Dotknutá právna problematika práve s ohľadom na špecifické okolnosti danej veci v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom ide o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej.

K dôvodnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

36. Podstata argumentácie dovolateľa, ktorú prezentoval v konaní pred oboma súdmi nižších inštancií, ako aj v dovolaní, spočíva v tvrdeniach, že Dohoda sa týka majetku úpadcu a že ide o právny úkon, ktorému je v zmysle § 57 a nasl. ZKR možné úspešne odporovať, nakoľko ide o právny úkon bez primeraného protiplnenia a súčasne ukracuje uspokojenie prihlásenej pohľadávky zabezpečeného veriteľa úpadcu.

37. Podľa § 57 ods. 1 ZKR (v znení v čase vyhlásenia konkurzu ma majetok úpadcu), právne úkony týkajúce sa majetku dlžníka sú v konkurze voči veriteľom dlžníka neúčinné, ak im správca alebo veriteľ prihlásenej pohľadávky podľa tohto zákona odporuje. Veriteľ môže odporovať právnomu úkonu týkajúcemu sa majetku dlžníka, len ak správca v primeranej lehote jeho podnetu na odporovanie nevyhovel.

38. Podľa § 57 ods. 4 ZKR (v znení v čase vyhlásenia konkurzu ma majetok úpadcu), odporovať podľa tohto zákona možno len tomu právnomu úkonu dlžníka, ktorý ukracuje uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka.

39. Podľa § 58 ods. 1 ZKR, právny úkonom bez primeraného protiplnenia na účely tohto zákona je bezodplatný právny úkon dlžníka alebo odplatný právny úkon dlžníka, na ktorého základe dlžník poskytol alebo sa zaviazal poskytnúť plnenie, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia ako obvyklá cena plnenia, ktoré na jeho základe získal alebo má získať.

40. Podľa názoru dovolacieho súdu, pre správne právne posúdenie veci odvolacím súdom bolo potrebné primárne vyriešiť otázku splnenia základnej hmotnoprávnej podmienky odporovateľnosti právneho úkonu podľa § 57 ods. 4 ZKR a až následne pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti žaloby podanej z hľadiska osobitnej úpravy (§ 58 až § 61 ZKR), pričom v tomto prípade ide o úpravu odporovateľnosti právnych úkonov bez dovolateľom tvrdeného primeraného protiplnenia podľa § 58 ZKR. Dovolateľ v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP namieta, že súdy nižších inštancií nezohľadnili predmet a účel Dohody ako právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k ukráteniu konkurzných veriteľov. V tejto súvislosti však dovolací súd nezistil opodstatnenosť dovolania žalobcu.

41. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) zreteľne vyplýva, na základe akých zistení a právnych úvah dospel k záveru, že samotnou Dohodou nedošlo k nadobudnutiu/prevodu (vlastníckeho práva) bytov a nebytových priestorov na žalovaných, na základe čoho nemohlo dôjsť ani k ukráteniu konkurzných veriteľov. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že Dohoda z hľadiska úpravy v § 57 ods. 4 ZKR (aktuálne veta prvá) síce spĺňa požiadavku právneho úkonu týkajúceho sa majetku úpadcu, avšak s poukazom na zistený skutkový stav, ktorým je dovolací súd v zmysle § 442 CSP viazaný, má tento právny úkon v danej veci len deklaratórnu povahu, čo do popisu aktuálneho stavu vzťahov, práv a povinností medzi úpadcom a oproti nemu stojacimi zmluvnými stranami, ktoré vznikli (konštitoovali sa) v minulosti a v dôsledku určitých okolností súvisiacich s výstavbou (zhotovením diela) došlo k ich modifikácii (dodatočná zmena vnútorného dispozičného usporiadania stavby bytového domu - bytov a nebytových priestorov). Pritom účelom danej Dohody bola dodatočná deklarácia tohto aktuálneho stavu pre jeho zápis v katastri nehnuteľností, avšak bez priameho vplyvu na vlastnícke práva už nadobudnuté iným spôsobom a na základe iných samostatných právnych úkonov (najmä Zmluva o výstavbe).

Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí (ods. 56) zreteľne a právne akceptovateľne uviedol, že „je nesporné, že Zmluva o výstavbe bola titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, nakoľko zápis predmetnej zmluvy do katastra nehnuteľností bol vykonaný pod č. V 244/2001.“ Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je teda zrejmé a náležite odôvodnené, že Dohoda nepredstavuje právny úkon, prostredníctvom ktorého došlo k zmenšeniu majetku úpadcu,

nakoľko nebola rozhodujúca v smere nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými, a teda Dohodou, výhradne ktorej žalobca danou žalobou odporuje, nemohlo dôjsť ani k možnému ukráteniu pohľadávok konkurzných veriteľov (§ 57 ods. 1, 4 ZKR).

42. Dovolací súd dodáva, že z obsahu spisového materiálu nevyplýva skutočnosť, že by dovolateľ ako žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno v tomto incidenčnom spore a preukázal, že práve ním odporovaným právnym úkonom došlo k ukráteniu uspokojenia prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov úpadcu (§ 57 ods. 4 ZKR). Ukrátenie uspokojenia pohľadávky je vecou dôkazného bremena žalobcu a vykonaného dokazovania. Úspešnosť odporovania závisí od toho, či sa majetok dlžníka daným právnym úkonom zmenšil a v akom rozsahu, prípadne, aký majetok zostal dlžníkovi na uspokojenie prihlásených pohľadávok. Následne, v prípade odplatného právneho úkonu je podmienkou aj preukázanie toho, že hodnota protiplnenia je podstatne nižšia, než hodnota plnenia dlžníka (obdobne 5Obdo/8/2021). V danom konaní však nedošlo zo strany dovolateľa k preukázaniu týchto podmienok stanovených ZKR.

43. Ďalej dovolací súd pre úplnosť poukazuje na to, že samotný dovolateľ v bode 5.3 ods. 28 dovolania uviedol, že žalovaní si prihlásili do konkurzu svoje pohľadávky voči úpadcovi z titulu právnych úkonov predchádzajúcich uzavretiu Dohody. Aj z uvedeného je možné usúdiť, že išlo práve o právne úkony predchádzajúce Dohode, prostredníctvom ktorých došlo k disponovaniu s majetkom úpadcu. Odhliadnuc od toho je však zrejmé, že dotknutí žalovaní, ktorých dovolateľ bližšie nešpecifikoval, sa nachádzajú aj v pozícii konkurzných veriteľov, obdobne ako zabezpečený veriteľ ČSOB, a.s., ktorého postavenie sa malo v zmysle tvrdení a úvah dovolateľa zhoršiť práve v dôsledku uzatvorenia Dohody. Tu je potrebné vziať na zreteľ aj § 86 ods. 1 ZKR, ktorý kladie záväznú požiadavku na také konanie správcu konkurznej podstaty, ktorým nesmie zvýhodniť žiadneho z konkurzných veriteľov. Dovolateľove úvahy o možnom zhoršení postavenia zabezpečeného veriteľa úpadcu, obsiahnuté v bode 5.3 ods. 26 dovolania, a ktoré malo nastať až uzatvorením Dohody, však majú tendenciu zhoršovať postavenie žalovaných, tiež ako konkurzných veriteľov, ktorí odvodzujú svoje vlastnícke právo, resp. v konkurze uplatnené pohľadávky voči úpadcovi, od právnych úkonov uzatvorených pred účinnosťou Dohody. Preto dovolací súd ani takéto námietky dovolateľa proti právnemu posúdeniu daného incidenčného sporu v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu, nepovažoval za dôvodné.

44. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) teda zreteľne vyplýva, že skutočnosti, ktoré vyšli najavo z v tomto konaní vykonaného dokazovania, nenasvedčujú tomu, že by Dohoda predstavovala právny úkon, ktorému je možné za daných okolností úspešne odporovať, nakoľko správcou konkurznej podstaty nebolo preukázané splnenie základnej podmienky vyplývajúcej z § 57 ods. 4 ZKR, a to ukrátenie uspokojenia prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka v príčinnej súvislosti s uzavretím Dohody.

45. Dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom bolo z vyššie uvedených dôvodov vyhodnotené dovolacím súdom ako nedôvodné.

46. V odpovedi na prípustnú právnu otázku vyplývajúcu z dovolania teda odvolací súd záverom zhŕňa a zovšeobecňujúc uvádza, že v podmienkach/okolnostiach takej veci, akú predstavuje vec tu posudzovaná, nie je možné považovať za odporovateľný podľa § 57 a nasl. ZKR taký právny úkon („Dohodu“) úpadcu s (spolu)vlastníkmi bytového (polyfunkčného) domu, ktorým došlo (len) k deklarovaniu stavu zmien v dispozičnom usporiadaní bytov a nebytových priestorov, za účelom (zosúladenia) zápisu nehnuteľností podľa aktuálneho skutočného stavu do katastra nehnuteľností, a teda ktorý právny úkon (samostatne) nie je možné považovať za úkon ukracujúci niektorého z veriteľov úpadcu.

47. Na uvedený záver nemá vplyv to, že až zápisom napadnutého právneho úkonu do príslušného katastra nehnuteľností došlo (z hľadiska zápisu-schopnosti podľa katastrálneho zákona) aj k právnym účinkom predchádzajúcich právnych úkonov úpadcu, ktorými odplatne previedol (vysporiadal) vlastníctvo bytového (polyfunkčného) domu (bytov, nebytových priestorov, spoločných priestorov) po jeho vybudovaní (výstavbe), na jednotlivých (spolu)vlastníkov. Uvedené platí o to viac, ak predmetom odporovania správcou podľa ZKR neboli aj tieto, „Dohode“ predchádzajúce, právne úkony. Ak teda odvolací súd v súvislosti s vyššie uvedeným právnym posúdením sporu napadnutým rozsudkom žalobu v danom prípade zamietol, je toto rozhodnutie potrebné považovať za vecne správne.

48. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd považoval dovolanie žalobcu v predmetnej časti za prípustné (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), avšak nie dôvodné, a preto dovolanie podľa § 448 CSP zamietol.

49. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd za aplikácie § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalovaným, ktorí mali v konaní úspech, priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanej 27/ náhradu trov nepriznal, keďže v dovolacom konaní síce mala rovnako plný úspech, avšak nebola povinne zastúpená (§ 438 ods. 1 CSP v spojení s § 90 ods. 1 a 2 CSP), v tomto smere zostala voči súdu nečinná, pričom z obsahu spisu nevyplývalo, že by na jej strane vznikli trovy dovolacieho konania. Z § 262 ods. 2 CSP vyplýva, že o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

50. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.